

WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
prof. dr hab. Piotr Gliński

Warszawa, 24 maja 2022 r.

BAK.0802.2.2022

Pan
Andrzej Biernacki
p.o. Dyrektora
Muzeum Sztuki w Łodzi

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku *o kontroli w administracji rządowej*¹ w terminie od 28 lutego do 25 marca 2022 r. przeprowadzono kontrolę w Muzeum Sztuki w Łodzi, zwanym dalej *Muzeum*. Kontrola obejmowała prawidłowość wykorzystania dotacji podmiotowej udzielonej przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w latach 2020 – 2021.

Czynności kontrolne przeprowadzone zostały na podstawie upoważnienia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego nr 47/U/2022 z dnia 16 lutego 2022 r. przez

– głównych specjalistów Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Zgodnie z art. 47 w zw. z art. 46 ustawy *o kontroli w administracji rządowej*, przekazuję Panu Wystąpienie pokontrolne.

Działalność Muzeum w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie.

Powyższą ocenę oparto na pozytywnie ocenionych obszarach, w których nie stwierdzono nieprawidłowości. Składniki wynagrodzeń osobowych były wypłacane pracownikom zgodnie z regulacjami wewnętrznymi. W zakresie badanych umów z firmami należy wskazać, że zamówienia o wartości do 30.000 euro/130.000 zł udzielano zgodnie z wewnętrznymi procedurami. Nie stwierdzono nieprawidłowości w przypadku zamówień publicznych o wartości powyżej 30.000 euro/130.000 zł. Muzeum właściwie udokumentowało zrealizowane prace przez wykonawców, a dowody księgowe zostały zapłacone w terminie. Ujednolicenia i dopracowania wymaga rozliczanie zagranicznych podróży służbowych.

1. Podstawy działalności i organizacja

¹ Dz. U. z 2020 r., poz. 224.

Muzeum jest instytucją kultury prowadzoną jako wspólna instytucja kultury ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego i Województwa Łódzkiego działająca na podstawie:

- ustawy o muzeach²
- ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej³,
- umowy w sprawie prowadzenia jako wspólnej instytucji kultury – Muzeum Sztuki w Łodzi z dnia 17 października 2005 r. wraz ze zmianami⁴,
- Statutu nadanego zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 września 2015 r.

Muzeum posiada osobowość prawną i zostało wpisane do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, zwanego dalej *Ministrem*, pod numerem RIK 68/2006 oraz do Państwowego Rejestru Muzeów pod numerem PRM/53/98.

Muzeum jest zarządzane przez Dyrektora, którego powołuje i odwołuje Minister w trybie i na zasadach określonych w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz w postanowieniach ww. umowy z dnia 17 października 2005 r., w uzgodnieniu z Województwem. Dyrektor zarządza Muzeum przy pomocy dwóch zastępców.

W skład struktury organizacyjnej Muzeum wchodzi:

- a) oddział – Muzeum Pałac Herbsta,
- b) Filia – ms².

Muzeum prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w ww. ustawie, podstawą jej gospodarki finansowej jest roczny plan finansowy ustalony przez Dyrektora, z zachowaniem wysokości dotacji Ministra i Województwa.

Do dokonywania czynności prawnych w imieniu Muzeum, w tym do składania oświadczeń w zakresie jego praw i zobowiązań finansowych i majątkowych jest uprawniony Dyrektor. Dyrektor może ustanawiać pełnomocników do dokonywania czynności prawnych w imieniu Muzeum, ustalając zakres ich umocowania. Udzielenie i odwołanie pełnomocnictwa podlega ujawnieniu w rejestrze instytucji kultury prowadzonym przez Ministra, za wyjątkiem pełnomocnictw procesowych.

W badanym okresie (do dnia zakończenia czynności kontrolnych):

- p.o. Dyrektora (od dnia 01 grudnia 2021 r.) był Pan Jarosław Suchan, który do dnia 30 listopada 2021 r. zajmował stanowisko Dyrektora,
- Zastępcą Dyrektora była Pani
- Zastępcą Dyrektora do spraw promocji i upowszechniania była Pani
- Głównym Księgowym była Pani

Organizację wewnętrzną Muzeum i zakres jego komórek organizacyjnych określa Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 15/2016 Dyrektora z dnia 31 maja 2016 r. Regulamin został zaopiniowany przez Organizatorów⁵ zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia

² tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 917.

³ tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 194.

⁴ umowa zmieniona aneksem nr 1 z dnia 23 grudnia 2005 r., aneksem nr 2 z dnia 31 marca 2006 r., aneks nr 3 z dnia 29 marca 2010 r., aneks nr 4 z dnia 28 lipca 2014 r. i aneks nr 5 z dnia 20 października 2015 r.

⁵ pozytywna opinia nt. Regulaminu organizacyjnego wyrażona w Uchwale nr 600/16 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 25.05.2016 r. oraz przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – pismo DDK/967/MW/20/16 z 13.04.2016 r.

25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz przez działające przy Muzeum organizacje związkowe⁶.

2. Stan środków pieniężnych

W 2020 r. Muzeum posiadało 12 rachunków bankowych, które na dzień 31 grudnia 2020 r. wykazywały salda na łączną kwotę 2.405.356,37 zł. Środki pieniężne zgromadzone w kasach gotówkowych i biletowych na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosiły łącznie 10.450,11 zł. Razem środki pieniężne na 31 grudnia 2020 r. stanowiły kwotę 2.415.806,48 zł.

W 2021 r. Muzeum posiadało 10 rachunków bankowych, które na dzień 31 grudnia 2021 r. wykazywały salda na łączną kwotę 1.953.130,63 zł. Środki pieniężne zgromadzone w kasach gotówkowych i biletowych na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosiły łącznie 11.478,01 zł. Razem środki pieniężne na 31 grudnia 2021 r. stanowiły kwotę 1.964.608,64 zł.

3. Zatrudnienie

Na dzień 01 stycznia 2020 r. w Muzeum zatrudnione były 142 osoby, natomiast na dzień 31 grudnia 2021 r. 151 osób. W 2020 r. średnioroczne zatrudnienie w Muzeum w osobach wynosiło 144 osób (138,63 etaty), natomiast w 2021 r. odpowiednio 142 osoby (139,23 etaty).

4. Plany finansowe i ich wykonanie

Pismem z dnia 24 października 2019 r.⁷ MKiDN poinformowało, że kwota dotacji na wydatki bieżące ujęta w projekcie ustawy budżetowej na 2020 r. wynosi 7.213.000,00 zł. Wysokość dotacji podmiotowej była czterokrotnie zwiększana na łączną kwotę 630.229,00 zł, w tym:

- 21.000,00 zł – w związku z koniecznością sfinansowania dodatkowych kosztów na zakup środków ochrony ze względu na podwyższony stan zagrożenia epidemicznego – przyznana na podstawie decyzji Ministra z dnia 21 maja 2020 r.⁸
- 379.000,00 zł – przyznana na podstawie decyzji Ministra z dnia 25 maja 2020 r.⁹
- 164.019,00 zł – w związku z podjęciem działań zmniejszających negatywne skutki ekonomiczne i społeczne wywołane przez COVID-19 - przyznana na podstawie decyzji Ministra z dnia 15 października 2020 r.¹⁰
- 66.210,00 zł – w ramach dofinansowań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 – na podstawie decyzji Ministra z dnia 22 grudnia 2020 r.¹¹

Ostateczny plan dotacji podmiotowej na 2020 r. ze środków MKiDN wynosił 7.843.229,00 zł (§ 2480), o czym Kontrolowany został poinformowany pismem z dnia 22 grudnia 2019 r.¹²

Zgodnie ze sprawozdaniem rocznym z wykonania planu finansowego jednostki za 2020 r. z dnia 10 marca 2021 r. osiągnięto przychody w wysokości 20.606 tys. zł (99% planu) oraz koszty w wysokości 20.391 tys. zł (97 % planu) - sfinansowane z dotacji (podmiotowych i celowych) MKiDN w kwocie 8.794 tys. zł. Najwyższe pozycje kosztów stanowiły: wynagrodzenia osobowe 7.935 tys. zł (sfinansowane z dotacji MKiDN w kwocie 3.666 tys. zł), pozostałe usługi obce 3.660 tys. zł (sfinansowane z dotacji MKiDN w kwocie 2.636 tys. zł) oraz

⁶ pisma z 20 listopada 2015 r. (NSZZ Solidarność NSZZ „S” /IX/9/15) i Związek Zawodowy Pracowników MS – pismo z dnia 09 listopada 2015 r.

⁷ DF-I.0312.46.2019.EW.

⁸ Decyzja nr DF-I.311.59.2020.

⁹ Decyzja nr DF-I.311.61.2020.

¹⁰ Decyzja nr DF-I.311.152.2020.

¹¹ Decyzja nr DF-I.311.229.2020 (COVID-19).

¹² Pismo znak DF-I.0320.775.2020.EW.

ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia 1.737 tys. zł (sfinansowane z dotacji MKiDN w kwocie 709 tys. zł).

Pismem z dnia 05 lutego 2021 r.¹³ MKiDN poinformowało, że kwota dotacji na wydatki bieżące ujęta w ustawie budżetowej na 2021 r. wynosi 7.418.000,00 zł. Wysokość dotacji podmiotowej była trzykrotnie zwiększana na łączną kwotę 561.000,00 zł, w tym:

- 500.00,00 zł - przyznana na podstawie decyzji Ministra z dnia 11 lutego 2021 r.¹⁴ oraz promesy z dnia 05 lutego 2021 r.¹⁵
- 35.400,00 zł – w związku z realizowaniem przez Muzeum zadań statutowych w 2021 roku z tytułu udziału w akcji *Kultura dostępna w 2021 roku* (Muzeum za 1 zł) – przyznana na podstawie decyzji Ministra z dnia 29 października 2021 r.¹⁶
- 25.600,00 zł - w związku z realizowaniem zadań statutowych w 2021 roku z tytułu podjęcia działań ułatwiających dostęp do dóbr kultury w ramach przeciwdziałania skutkom COVID-19 poprzez realizację akcji *Kultura dostępna – przeciwdziałanie skutkom COVID-19* - przyznana na podstawie decyzji Ministra z dnia 04 listopada 2021 r.¹⁷

Ostateczny plan dotacji podmiotowej na 2020 r. ze środków MKiDN wynosił 7.979.000,00 zł (§ 2480), o czym Kontrolowany został poinformowany pismem z dnia 05 listopada 2021 r.¹⁸

Ze sprawozdania rocznego z wykonania planu finansowego jednostki za 2021 r. z dnia 23 lutego 2022 r. wynika, że Muzeum osiągnęło przychody w wysokości 21.711 tys. zł (102% planu) oraz koszty w wysokości 22.276 tys. zł (98 % planu) - sfinansowane z dotacji (podmiotowych i celowych) MKiDN w kwocie 8.745 tys. zł. Najwyższe pozycje kosztów stanowiły: wynagrodzenia osobowe 8.202 tys. zł (sfinansowane z dotacji MKiDN w kwocie 3.618 tys. zł), pozostałe usługi obce 4.354 tys. zł (sfinansowane z dotacji MKiDN w kwocie 2.521 tys. zł) oraz ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia 1.878 tys. zł (sfinansowane z dotacji MKiDN w kwocie 695 tys. zł).

5. Sprawozdania finansowe

Sprawozdanie finansowe Muzeum za 2020 r. z dnia 15 kwietnia 2021 r. składa się z: wprowadzenia do sprawozdania finansowego, bilansu, rachunku zysku i strat (w wariantcie porównawczym), zestawienia zmian z kapitale (funduszu) własnym, rachunku przepływów pieniężnych oraz dodatkowych informacji i objaśnień do sprawozdania finansowego. Sprawozdanie zostało zbadane przez niezależnego biegłego rewidenta, który nie wniósł do niego zastrzeżeń. Ze sprawozdania finansowego za 2020 r. wynika, że Muzeum osiągnęło zysk netto w kwocie 214.117,80 zł, który został przeznaczony na zwiększenie funduszu rezerwowego. Sprawozdanie powyższe zostało zatwierdzone przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dniu 02 sierpnia 2021 r.¹⁹

Sprawozdanie finansowe Muzeum za 2021 r. z dnia 17 lutego 2022 r. składa się z: wprowadzenia do sprawozdania finansowego, bilansu, rachunku zysku i strat (w wariantcie porównawczym), zestawienia zmian z kapitale (funduszu) własnym, rachunku przepływów pieniężnych oraz dodatkowych informacji i objaśnień do sprawozdania finansowego. Z powyższego sprawozdania wynika, że Muzeum w 2021 r. poniosło stratę netto w kwocie

¹³ DF-I.0320.68.2021.AM.

¹⁴ Decyzja nr DF-I.311.12.2021.

¹⁵ Znak DF-I.0320.20.2021.AM.

¹⁶ Decyzja nr DF-I.311.166.2021.

¹⁷ Decyzja nr DF-I.311.167.2021.EG.

¹⁸ Pismo znak DF-I.0320.614.2021.AM.

¹⁹ Pismo znak DF-II.329.78.2021.KWn z dnia 02 sierpnia 2021 r.

567.884,03 zł, która zostanie pokryta z Funduszu rezerwowego. Sprawozdanie finansowe za 2021 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie zostało zbadane przez niezależnego biegłego rewidenta.

6. Koszty sfinansowane ze środków dotacji podmiotowych MKiDN

Z przygotowanych na prośbę kontrolujących zestawień wydatków Muzeum poniesionych z dotacji podmiotowej MKiDN w latach 2020 i 2021 r.²⁰ wynika, że dotacje podmiotowe były wydatkowane w następującej wysokości:

- w 2020 r. w kwocie 7.842.639,55 zł. W dniu 26 stycznia 2021 r. zwrócono na rachunek bankowy MKiDN kwotę 589,45 zł z tytułu niepełnego wykorzystania dotacji przyznanej decyzją Ministra z dnia 22 grudnia 2020 r. w ramach dofinansowań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (kwota przedmiotowej dotacji 66.210,00 zł),
- w 2021 r. do kwoty 7.979.000,00 zł, tj. w pełnej wysokości.

Najwyższe pozycje kosztów sfinansowanych z dotacji podmiotowej MKiDN w 2020 r. stanowiły: wynagrodzenia osobowe – 3.641.148,47 zł (co stanowiło 46,43% kosztów Muzeum sfinansowanych z dotacji podmiotowej MKiDN), pozostałe usługi obce 2.128.500,10 zł (27,14% kosztów sfinansowanych z dotacji podmiotowej MKiDN), ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia – 701.454,24 zł (8,96% kosztów sfinansowanych z dotacji podmiotowej MKiDN), energia 631.349,97 zł (8,05% kosztów sfinansowanych z dotacji podmiotowej MKiDN).

W 2021 r. najwyższe pozycje kosztów sfinansowanych z dotacji podmiotowej MKiDN stanowiły: wynagrodzenia osobowe – 3.543.329,29 zł (co stanowiło 44,41% co stanowiło 46,43% kosztów sfinansowanych z dotacji podmiotowej MKiDN), pozostałe usługi obce 1.999.819,85 zł (25,06% kosztów sfinansowanych z dotacji podmiotowej MKiDN), energia 829.883,06 zł (10,40% kosztów sfinansowanych z dotacji podmiotowej MKiDN) oraz ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia – 682.469,37 zł (8,55% kosztów sfinansowanych z dotacji podmiotowej MKiDN).

W badanym okresie w Muzeum prowadzona była ewidencja analityczna pozwalająca na wyodrębnienie źródeł finansowania, w tym m.in. wydatków sfinansowanych z dotacji podmiotowej MKiDN.

7. Kontrola wybranych kosztów sfinansowanych z dotacji podmiotowej MKiDN

7.1 Wynagrodzenia osobowe

Zgodnie z ewidencją księgową wynagrodzenia osobowe w ramach stosunku pracy wynosiły 7.934.785,60 zł²¹ w 2020 r. oraz 8.201.877,74 zł²² w 2021 r. Muzeum z dotacji podmiotowej MKiDN sfinansowało wynagrodzenia osobowe w kwocie 3.641.148,47 zł²³ w 2020 r. oraz 3.543.329,29 zł²⁴ w 2021 r.

Struktura wynagrodzeń osobowych w zakresie najistotniejszych pozycji kształtowała się następująco:

- wynagrodzenia zasadnicze: 5.560.697,59 zł w 2020 r., co stanowiło 70,08% oraz 5.669.895,48 zł w 2021 r., co stanowiło 69,13%,

²⁰ Zestawienia przygotowane przez Głównego Księgowego Muzeum.

²¹ Zgodnie z zapisami na koncie 404.

²² Zgodnie z zapisami na koncie 404.

²³ Zgodnie z zapisami na koncie 404 oraz zestawieniem wykorzystania dotacji podmiotowej sporządzonym przez Muzeum.

²⁴ Zgodnie z zapisami na koncie 404 oraz zestawieniem wykorzystania dotacji podmiotowej sporządzonym przez Muzeum.

- dodatki stażowe: 683.758,23 zł w 2020 r., co stanowiło 8,62% oraz 672.981,88 zł w 2021 r., co stanowiło 8,21%,
- premie: 384.049,59 zł w 2020 r., co stanowiło 4,84% oraz 625.463,63 zł w 2021 r., co stanowiło 7,63%,
- dodatki szkodliwe: 266.683,00 zł w 2020 r., co stanowiło 3,36% oraz 266.629,56 zł w 2021 r., co stanowiło 3,25%,
- dodatki funkcyjne: 232.340,54 zł w 2020 r., co stanowiło 2,93% oraz 232.000,49 zł w 2021 r., co stanowiło 2,83%,
- nagrody jubileuszowe: 228.511,38 zł w 2020 r., co stanowiło 2,88% oraz 111.168,12 zł w 2021 r., co stanowiło 1,36%,
- wynagrodzenia za chorobę: 134.841,76 zł w 2020 r., co stanowiło 1,70% oraz 169.105,62 zł w 2021 r., co stanowiło 2,06%,
- nagrody: 116.700,00 zł w 2020 r., co stanowiło 1,47% oraz 153.000,00 zł w 2021 r., co stanowiło 1,87%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie osobowe brutto w Muzeum wynosiło 4.768,00 zł w 2020 r. oraz 4.909,00 zł w 2021 r.²⁵

Kontroli poddano prawidłowość przyznawania 20 pracownikom Muzeum w latach 2020-2021, w tym kadrze zarządzającej, składników wynagrodzeń osobowych pod kątem ich zgodności z regulacjami wewnętrznymi oraz przepisami prawa powszechnie obowiązującymi. Zbadano wynagrodzenia osobowe na łączną kwotę 3.083.017,59 zł, tj. 1.495.578,99 zł w 2020 r. i 1.587.438,60 zł w 2021 r.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- w badanym okresie obowiązywał *Regulamin wynagradzania w Muzeum Sztuki w Łodzi*²⁶, (zwany dalej *Regulaminem*), który zawierał postanowienia niezgodne z aktami prawa powszechnie obowiązującego, tj. w § 4 określa on podstawę do przyznania dodatków za znajomość języka obcego i za posiadanie stopnia naukowego, co jest niezgodne z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 października 2015 r. *w sprawie wynagradzania pracowników instytucji kultury*²⁷, jak i ustawą z dnia 25 października 1991 r. *o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej*²⁸. W Regulaminie przewidziano dodatki za posiadanie stopnia naukowego oraz za znajomość języka obcego, tymczasem podstawa do ich przyznania została uchylona w 2009 r. rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 listopada 2009 r. zmieniającego rozporządzenie *w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w instytucjach kultury prowadzących w szczególności działalność w zakresie upowszechniania kultury*²⁹. Kontrolowany wyjaśnił³⁰, że wielokrotnie po zmianach prawnych, występował do związków zawodowych z wnioskiem o zmianę Regulaminu wynagradzania w celu jego aktualizacji (ostatnie pismo Muzeum z 10 maja 2021 r.), ale mimo prowadzonych negocjacji nie udało się uzyskać akceptacji organizacji związkowych. Przekazana przez Muzeum dokumentacja potwierdza powyższe wyjaśnienia w zakresie podejmowanych działań mających na celu dostosowanie Regulaminu

²⁵ Zgodnie z informacją o wynagrodzeniach i zatrudnieniu w jednostce w 2020 r. i 2021 r.

²⁶ Zarządzenie nr 21/2007 Dyrektora Muzeum Sztuki w Łodzi z dnia 12 listopada 2007 r. ze zmianami.

²⁷ Dz. U. z 2015 r., poz. 1798.

²⁸ Dz. U. z 2020 r., poz. 194.

²⁹ Dz. U. z 2009 r., Nr 196, poz. 1516.

³⁰ Wyjaśnienia Kontrolowanego z dnia 14 marca 2022 r.

- wynagradzania do aktów prawa powszechnego. Kontrolowany również wyjaśnił, że stan prawny, w którym postanowienia Regulaminu wynagradzania są korzystniejsze dla pracowników od postanowień aktu prawnego, jakim jest rozporządzenie, jest zgodny z zasadami prawa pracy, gdzie wskazuje się, że akty prawne niższego rzędu mogą być korzystniejsze dla pracowników od postanowień wyższych w hierarchii źródeł prawa,
- wynagrodzenia zasadnicze pracowników Muzeum były przyznane zgodnie z kategoriami zaszeregowania dla poszczególnych stanowisk, określonymi w Regulaminie wynagradzania,
 - składniki wynagrodzeń były wypłacane pracownikom zgodnie z Regulaminem wynagradzania,
 - nagrody i premie dla pracowników zawierały uzasadnienie,
 - nagrody roczne za 2019 r. i 2020 r. zostały przyznane odpowiednio w 2020 r. i 2021 r. Zastępcom Dyrektora i Głównemu Księgowemu zgodnie z ustawą z dnia 3 marca 2000 r. *o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi*³¹ oraz rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 12 maja 2011 r. *w sprawie szczegółowych zasad i trybu przyznawania nagrody rocznej osobom kierującym niektórymi podmiotami prawnymi oraz wzoru wniosku o przyznanie nagrody rocznej*³²,
 - badane listy płac³³ były sprawdzane i zatwierdzane do wypłaty.

7.2 Wynagrodzenia bezosobowe

W 2020 r. Muzeum poniosło koszty wynagrodzeń bezosobowych na kwotę 340.959,33 zł (z czego z dotacji podmiotowej MKiDN sfinansowano kwotę 152.783,63 zł), w tym:

- umowy o dzieło: 133.373,10 zł,
- umowy – zlecenia: 170.235,61 zł,
- umowy – licencje: 37.350,62 zł.

W 2021 r. z tytułu wynagrodzeń bezosobowych poniesiono koszty w wysokości 380.589,05 zł (z dotacji MKiDN sfinansowano kwotę 180.298,72 zł), w tym:

- umowy o dzieło: 180.711,05 zł,
- umowy – zlecenia: 173.400,15 zł,
- umowy – licencje: 26.477,85 zł.

Z okazanego rejestru umów cywilnoprawnych wynika, że w 2020 r. zawarto 197 umów w ramach bezosobowego funduszu płac, natomiast w 2021 r. - 75 umów.

W latach 2020 – 2021 Muzeum zawarło 26 umów z własnymi pracownikami na łączną kwotę 63.010,00 zł, w tym w 2020 na kwotę 32.000,00 zł oraz w 2021 r. na kwotę 31.010,00 zł.

Kontrolą objęto 22 losowo wybranych umów cywilnoprawnych (w tym 2 umowy z własnymi pracownikami) zawartych w latach 2020-2021 wraz z 49 wystawionymi na ich podstawie rachunkami oraz listami płac. Na podstawie tej próby zbadano koszty wynagrodzeń bezosobowych na łączną kwotę 108.144,46,00 zł, w tym: w 2020 r. – 47.206,45 zł (29,92% kosztów wynagrodzeń bezosobowych tego roku sfinansowanych z dotacji podmiotowej

³¹ Dz. U. z 2019 r., poz. 2136.

³² Dz. U. z 2011 r., Nr 110, poz. 644.

³³ Listy płac za styczeń, listopad i grudzień 2020 r. i 2021 r.

MKiDN) i w 2021 r. – 60.938,01 zł (33,80% kosztów tego rodzaju sfinansowanych z dotacji podmiotowej MKiDN w 2021 r.).

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- podpisanie każdej z umów zostało poprzedzone sporządzeniem wniosku o zawarcie umowy cywilno-prawnej, zatwierdzonego przez odpowiednie komórki organizacyjne, Główną Księgową oraz Dyrektora,
- wystawienie każdego rachunku zostało poprzedzone podpisaniem protokołu odbioru prac wynikających z zawartej umowy,
- zakresy przedmiotowe umów zawartych z własnymi pracownikami (2) nie pokrywały się z obowiązkami wynikającymi z Kart stanowiskowych tych pracowników,
- wszystkie rachunki i listy płac zostały sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty.

7.3 Usługi obce

Zgodnie z ewidencją księgową koszt usług obcych wynosił 3.729.234,48 zł³⁴ w 2020 r. i 4.815.623,56 zł³⁵ w 2021 r. Muzeum z dotacji podmiotowej MKiDN sfinansowało usługi obce w kwocie 2.197.532,90 zł³⁶ w 2020 r. oraz 1.999.819,85 zł³⁷ w 2021 r.

Kontroli poddano prawidłowość wydatkowania środków finansowych w ramach usług obcych w latach 2020-2021. Zbadano 17 umów wraz z 57 fakturami VAT wystawionymi na ich podstawie i dokumentacją źródłową na łączną kwotę 3.248.749,64 zł netto (3.979.585,99 zł brutto), w tym: 1.746.368,64 zł netto (2.146.239,40 zł brutto) w 2020 r. i 1.502.381,00 zł netto (1.833.346,59 zł brutto) w 2021 r.

Zbadana dokumentacja dotyczyła: realizacji umów zawartych w wyniku udzielenia 2 zamówień³⁸ na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*³⁹ (usługi społeczne - art. 138o), przeprowadzonych 5 postępowań⁴⁰ o udzielenie zamówień do 30.000 euro na podstawie *Regulaminu udzielania zamówień publicznych*⁴¹ w 2020 r., w tym realizacji zawartych umów oraz przeprowadzonego 1 postępowania⁴² o udzielenie zamówienia do 130.000 zł na podstawie *Regulaminu udzielania zamówień publicznych*⁴³ w 2021 r., w tym realizacji zawartej umowy. Ponadto w zakresie działalności kulturalnej zbadano 9 postępowań zakończonych udzieleniem zamówień i realizację w 2020 r. 5 umów⁴⁴ zawartych na podstawie *Regulaminu udzielania zamówień kulturalnych*⁴⁵ oraz w 2021 r. 4 umów⁴⁶ zawartych na podstawie *Regulaminu udzielania zamówień publicznych*⁴⁷. Badaniem objęto wyłącznie faktury finansowane z dotacji podmiotowej MKiDN.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

³⁴ Zgodnie z rachunkiem zysków i strat na dzień 31 grudnia 2020 r. oraz zgodnie z zapisami na koncie 402 i 403 za 2020 r.

³⁵ Zgodnie z rachunkiem zysków i strat na dzień 31 grudnia 2021 r. oraz zgodnie z zapisami na koncie 402 i 403 za 2021 r.

³⁶ Zgodnie z zapisami na koncie 402 oraz zestawieniem wykorzystania dotacji podmiotowej sporządzonym przez Muzeum.

³⁷ Zgodnie z zapisami na koncie 402 oraz zestawieniem wykorzystania dotacji podmiotowej sporządzonym przez Muzeum.

³⁸ Umowy nr: 8/12/2019 - A z 20.12.2019 r. i 12/11/2020/F z 26.11.2020 r.

³⁹ Dz. U. z 2018 r., poz. 1986, z późn. zm.

⁴⁰ Umowy nr: 2/06/2020/F z 05.06.2020 r., 1/07/2020/F z 24.07.2020 r., 1/12/2020/ZW z 01.12.2020 r., 13/12/2020/F, 04/01/2020/F.

⁴¹ Zarządzenie nr 28/2014 z dnia 21 maja 2014 r. Dyrektora Muzeum Sztuki w Łodzi ze zmianami.

⁴² Umowa nr 06/10/2021/F z 04.10.2021 r.

⁴³ Zarządzenie nr 1/2021 z dnia 11.02.2021 r. Dyrektora Muzeum Sztuki w Łodzi.

⁴⁴ Umowy nr: 3/08/2019-A z 30.08.2019 r., 2/09/2019-A z 06.09.2019 r., 8/02/2020/F z 17.02.2020 r., 8/09/2019-A z 20.09.2019 r., 7/12/2020/F z 11.12.2020 r.

⁴⁵ Zarządzenie nr 20/2017 z dnia 11.07.2017 r. Dyrektora Muzeum Sztuki w Łodzi.

⁴⁶ Umowy nr: 3/02/2021/F z 12.02.2021 r., 2/04/2021/F z 06.04.2021 r., 5/05/2021/F z 11.05.2021 r., 7/08/2021/F z 19.08.2021 r. wraz z aneksem nr 1.

⁴⁷ Zarządzenie nr 1/2021 z dnia 11.02.2021 r. Dyrektora Muzeum Sztuki w Łodzi.

- badane zamówienia o wartości poniżej 30.000 euro / 130.000 zł oraz zamówienia z zakresu działalności kulturalnej zostały udzielone zgodnie z wewnętrznymi regulacjami. W wymaganych przypadkach Muzeum właściwie przeprowadzało rozeznanie rynku. Badane usługi dotyczyły ochrony fizycznej, transportu dzieł sztuki, usług gastronomicznych, usług wykonania zdjęć, usług remontowych, usług IT, usługi dotyczące bhp i ppoż,
- Muzeum właściwie udokumentowało wykonanie poszczególnych prac, a wymaganych przypadkach sporządzane były protokoły odbioru,
- faktury były sprawdzane i zatwierdzane do wypłaty,
- wszystkie badane faktury zostały zapłacone w terminie,
- umowy właściwie zabezpieczały interesy Muzeum i zawierały kary umowne,
- dwie ze sprawdzonych umów⁴⁸ zawarte zostały z pracownikiem Muzeum. W obu umowach (odpowiednio w § 1 pkt b i § 1 pkt 2) wskazano, że jednym z pięciu zadań objętych ich zakresem przedmiotowym jest *Kontrola i nadzór nad przestrzeganiem terminów szkoleń bhp i ppoż i badań lekarskich*. Powyższe zadanie pokrywało się z pkt A ppkt 23 *Karty stanowiskowej* (określającej zakres zadań i obowiązków pracownika), zgodnie z którym do obowiązków pracownika należy: *Czuwanie nad terminowością profilaktycznych badań lekarskich, szkoleń bhp i ppoż.*

7.4 Delegacje służbowe

W badanym okresie Muzeum poniosło koszty z tytułu podróży służbowych w kwocie 61.637,51 zł – w 2020 r. (z czego z dotacji podmiotowej MKiDN sfinansowano 23.623,82 zł) oraz w kwocie 33.982,47 zł – w 2021 r. (w tym z dotacji podmiotowej MKiDN sfinansowano 8.252,00 zł).

W Muzeum prowadzony był rejestr delegacji służbowych, z którego wynika, że w 2020 r. pracownicy odbyli 113 delegacji służbowych (w tym 23 zagraniczne), natomiast w 2021 r. – 160 (w tym 17 zagranicznych).

Kontrolą objęto dokumentację i rozliczenia 10 podróży służbowych na łączną kwotę 24.338,25 zł, w tym 5 z 2020 r.⁴⁹ na kwotę 16.894,21 zł (co stanowi 71,51% kosztów tego rodzaju sfinansowanych z dotacji podmiotowej MKiDN) oraz 5 z 2021 r.⁵⁰ na kwotę 7.444,04 zł (co stanowi 90,21% kosztów tego rodzaju sfinansowanych z dotacji podmiotowej MKiDN).

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- 3 podróże służbowe⁵¹ rozliczono z przekroczeniem 14-dniowego terminu wynikającego z § 5 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. *w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej przewidzianego na ich rozliczenie* – opóźnienie wynosiło od 6 do 14 dni,
- w przypadku 7 delegacji służbowych⁵², gdzie wypłacono zaliczkę w walucie obcej zastosowano niewłaściwy kurs do rozliczenia kosztów podróży lub do wyceny kosztów podróży.

Zgodnie z obowiązującą w Muzeum Polityką rachunkowości (pkt 2.1.5 - *Wycena aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych*):

a) na dzień bilansowy:

⁴⁸ Umowy nr: 13/12/2020/F i 04/01/2020/F.

⁴⁹ Rozliczenie poleceń wyjazdu służbowego nr: 22/20, 106/20, 97/20, 91/2020 i 30/20.

⁵⁰ Rozliczenie poleceń wyjazdu służbowego nr: 22/21, 23/21, 65/21, 26/21 i 55/2021.

⁵¹ Rozliczenie poleceń wyjazdu służbowego nr 22/21, 23/21 i 55/2021.

⁵² Rozliczenie polecenia wyjazdu służbowego nr 22/20, 106/20, 30/20, 97/20, 22/21, 23/21, 26/21.

- Wyrażone w walutach obcych aktywa i pasywa wycenia się po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

b) W ciągu roku obrotowego:

- operacje sprzedaży i kupna walut oraz operacje zapłaty należności lub zobowiązań wycenia się po kursie kupna lub sprzedaży banku, z którego usług korzysta Muzeum,
- dla programów międzynarodowych, w których obowiązuje memorialowa zasada zaliczania operacji gospodarczych w koszty, wycenia się według średniego kursu NBP dla danej waluty - z dnia poprzedzającego dzień, bez względu na datę zapłaty rachunku,
- pozostałe operacje wycenia się po obowiązującym na dzień przeprowadzenia operacji średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Prezesa NBP.

Przy rozchodzie waluty stosowana jest w Muzeum metoda FIFO zgodnie z art. 34 ust. 4 pkt 2) ustawy o rachunkowości,

- w 2 przypadkach w rozliczeniach kosztów podróży służbowej⁵³ korygowano błędy w sposób niezgodny z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości, tj. poprzez zastosowanie przeprawień bez zachowania czytelności błędnych zapisów,
- nie było jednolitych zasad rozliczania zagranicznych podróży służbowych, tj. w niektórych rozliczeniach wymagano od delegowanych pracowników składania oświadczeń dotyczących podróży służbowej (w zakresie wyżywienia, noclegów, dojazdów z/do lotniska etc.), przy czym nie stosowano jednakowych wzorów przedmiotowych oświadczeń,
- przyjmowane do rozliczeń delegacji służbowych faktury VAT/rachunki niejednokrotnie zawierały niewystarczające opisy, np. brak wskazania kto i w jakim terminie korzystał z noclegu w hotelu, nie wynikało to również z treści załączonego do rozliczenia dowodu księgowego⁵⁴.

8. Zamówienia publiczne

Badany obszar był regulowany przez:

- a) ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*⁵⁵ (dalej ustawa PZP1) w zakresie postępowań o udzielenie zamówień publicznych wszczętych do 31 grudnia 2020 r.,
- b) ustawę z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*⁵⁶ (dalej ustawa PZP2) w zakresie postępowań o udzielenie zamówień publicznych wszczętych po 1 stycznia 2021 r.

Muzeum udzieliło 8 zamówień publicznych w 2020 r. na kwotę 3.476.459,20 zł netto⁵⁷ na podstawie ustawy PZP1 i 3 zamówienia w 2021 r. na kwotę 2.158.467,89 zł netto⁵⁸ na podstawie ustawy PZP2. Muzeum w 2020 r. udzieliło 7 zamówień w trybie przetargu nieograniczonego i 1 zamówienie w trybie usługi społecznej z zastosowaniem art. 138o ustawy PZP1, a w 2021 r. udzieliło 2 zamówienia w trybie podstawowym i 1 zamówienie z wolnej ręki.

Muzeum sporządziło i zamieściło na stronie BIP *Plan zamówień publicznych na rok 2020* w dniu 31 stycznia 2020 r., a *Plan postępowań o udzielenie zamówień na rok 2021* w dniu 24 lutego 2021 r., tj. w wymaganych terminach.

Roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach w 2020 r. i 2021 r. zostały złożone do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w wymaganych terminach.

⁵³ Rozliczenie polecenia wyjazdu służbowego nr 65/21 i 22/20.

⁵⁴ Rozliczenie polecenia wyjazdu służbowego nr 30/20, 97/20, 22/21, 91/20.

⁵⁵ Dz. U. z 2018 r., poz. 1986, z późn. zm.

⁵⁶ Dz. U. z 2021 r., poz. 1129, z późn. zm.

⁵⁷ Zgodnie z wykazem udzielonych zamówień publicznych w 2020 r. w Muzeum przekazany przez Kontrolowanego.

⁵⁸ Zgodnie z wykazem udzielonych zamówień publicznych w 2021 r. w Muzeum przekazany przez Kontrolowanego.

Kontroli poddano 2 zamówienia publiczne, współfinansowane z dotacji podmiotowej MKiDN, udzielone przez Muzeum na łączną kwotę 3.817.641,74 zł netto:

- 1) Ochrona fizyczna obiektów Muzeum Sztuki w Łodzi (AG.271.3.2020) - wartość zawartej umowy: 1.917.615,37 zł netto (na podstawie art. 138o ustawy PZP1 – usługa społeczna),
- 2) Ochrona fizyczna obiektów Muzeum Sztuki w Łodzi (AG.271.37.2021) – wartość zawartej umowy: 1.900.026,37 zł netto (tryb podstawowy).

Ad 1.

W postępowaniu znak AG.271.3.2020 nie stwierdzono naruszeń ustawy PZP1.

Ad 2.

W postępowaniu znak AG.271.37.2021 nie stwierdzono naruszeń ustawy PZP2.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia i oceny, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy *o kontroli w administracji rządowej*, wnoszę o:

1. Ujednoczenie i dopracowanie zasad rozliczania zagranicznych podróży służbowych w Muzeum.
2. Wyegzekwowanie od podległych pracowników:
 - 1) terminowego i starannego rozliczania zagranicznych podróży służbowych,
 - 2) przyjmowania do rozliczeń zagranicznych podróży służbowych wyłącznie właściwie opisanych dowodów księgowych,
 - 3) stosowania prawidłowych kursów walut do rozliczenia i wyceny kosztów zagranicznych podróży służbowych.

Na podstawie art. 49 w zw. z art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy *o kontroli w administracji rządowej*, zwracam się do Pana o przedstawienie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego*, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy *o kontroli w administracji rządowej* od *Wystąpienia pokontrolnego* nie przysługują środki odwoławcze.

Piotr Gliński

